

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра трудового, земельного та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
трудового, земельного та господарського
права
07 серпня 2022 року,
протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор юридичних наук,
професор

_____ Іван КОСТЯШКІН

07 серпня 2022 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ»
для підготовки на першому рівні вищої освіти
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
із спеціальності 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота

РОЗРОБНИК
професорка кафедри

_____ Ірина МИХАЙЛОВА
02 серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО
Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук

_____ Віктор ЗАХАРЧУК
08 серпня 2022 року

м. Хмельницький
2022

**Освітньо-професійна програма «Бакалавр соціального забезпечення»
Спеціальність 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота**

Назва навчальної дисципліни	СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ
Викладач	Лекції, консультації: Михайлова Ірина Юріївна, професорка кафедри, к.ю.н., доцентка (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=21&w=sklad). Семінарські заняття, консультації: Михайлова Ірина Юріївна, професорка кафедри, к.ю.н., доцентка (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=21&w=sklad).
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: i.yu.mykhailova.huup@gmail.com Профіль у соціальних мережах: https://www.facebook.com/ira.mykhailova ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1273-3389 Academia.edu: https://independent.academia.edu/ИринаМихайлова3 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=lwe2wHcAAAAJ
Інформаційні ресурси	https://classroom.google.com/c/MzkwMDE4NjUxMjAx?cjc=k74gqfp Код для приєднання в Google клас : k74gqfp Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, пров./вул. Проскурівська, 57 Михайлова Ірина Юріївна: згідно з розкладом. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Соціальні допомоги навчальна дисципліна, яка вивчає поняття та види соціальних допомог, їх значення для соціально незахищених верств населення. Вивчає особливості надання соціальних допомог та їх місце в системі соціального забезпечення, що є важливим для розвитку України як соціальної держави. Під час вивчення цієї навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти формуються знання, щодо призначення та характеристики окремих видів як державних соціальних допомог, так і страхових. У ході розгляду навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває вміння, щодо виділення умов призначення окремих видів соціальних допомог та співвідношення застосування норм національного законодавства до певного виду соціальної допомоги з ідентичними видами соціальних допомог закордоном.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної	Здатність розуміти нормативно-правову базу стосовно сфери соціального забезпечення. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різних осіб та груп населення, котрі опинилися у складних життєвих обставинах. Здатність використовувати механізми призначення виплат та надання соціальних послуг та застосування засобів контролю в системі соціального забезпечення населення.

<p>дисципліни</p>	<p>Здатність планувати та звітувати в системі соціального забезпечення, у тому числі шляхом застосовувати сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері соціального забезпечення.</p> <p>Здатність застосовувати методики індивідуального обрахунку адресної соціальної допомоги, методики індивідуального обрахунку призначеної субсидії, соціальної допомоги соціально незахищеним та мало захищеним категоріям, допомоги по безробіттю, допомоги з тимчасової втрати працездатності та складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>Здатність здійснювати аналіз механізмів надання окремих видів соціального забезпечення, планувати та реалізовувати заходи з надання адресної соціальної допомоги.</p> <p>Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.</p> <p>Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.</p> <p>Здатність визначати соціальні ризики та підбирати механізми для їх подолання чи мінімізації, надавати консультації та висновки щодо можливостей призначення та отримання окремих видів соціального забезпечення.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.</p> <p>Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.</p> <p>Використовувати механізми призначення адресної соціальної допомоги, пенсій, соціальних послуг.</p> <p>Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення, досліджувати ситуації, факти, та проблеми соціального забезпечення з метою пояснення, прогнозування та реагування на існуючі проблеми у сфері соціального забезпечення.</p> <p>Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.</p> <p>Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.</p> <p>Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення, демонструвати практичні навички застосування норм права щодо відносин, котрі виникають при наданні окремих видів соціального забезпечення</p> <p>Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>Здатність самостійно планувати та здійснювати увесь комплекс дій, необхідних для фахового надання допомоги особам, котрі її потребують, в умовах визначеного законодавством часу.</p> <p>Готувати документи у рамках визначених законодавством повноважень.</p> <p>Надавати консультації щодо можливих способів здійснення та захисту прав та інтересів особи у сфері соціального забезпечення, вести формальну і неформальну бесіду з проблем соціального забезпечення.</p>
<p>Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити)</p>	<p>Курс навчання – 3-й, семестр – 1-й.</p> <p>Тип дисципліни. – обов’язкова.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни здобувачі вищої освіти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін ОДПП 1.2.5.Право соціального забезпечення та. ОДПП 1.2.6. Трудове право України.</p>

навчальної дисципліни)	Дисципліна вивчається паралельно із такими спорідненими навчальними дисциплінами: ОДПП 1.2.9. Фінанси соціальної сфери Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ОДПП 1.2.15. Пенсійне забезпечення.			
Обсяг навчальної дисципліни	3,5 кредитів ЄКТС /105 годин, у тому числі, самостійної роботи – 53 години, лекційних – 26 годин, семінарських – 26 годин.			
Форма навчання	денна			
Мова викладання	українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен тощо. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	Лек./Сем./ СРС	Тема 1. Соціальні допомоги в системі соціального забезпечення	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка робота в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 1 – 0,8 Лекція 2 – 1,5 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5 (20)* творче завдання спрямоване на удосконалення законодавства щодо призначення та виплати соціальних допомог
	Лек./Сем./ СРС	Тема 2. Страхові допомоги на випадок безробіття	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка робота в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 3– 2,3 Лекція 4– 3,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5
	Лек./Сем./	Тема 3.	Лек.: усний виклад, слайдові	Лекція 5 – 3,8

СРС	Страхові допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та у разі настання нещасного випадку на виробництві й професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	презентація, обговорення питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 6 – 4,6 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5
Лек./Сем./ СРС	Тема 4. Державні допомоги сім'ям з дітьми	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 7 – 5,4 Лекція 8 – 6,2 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5
Лек./Сем./ СРС	Тема 5. Державні допомоги особам з інвалідністю	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 9 – 6,9 Лекція 10 – 7,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5
Лек./Сем./ СРС	Тема 6. Держана соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою;	Лекція 11 – 8,5 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,5

			СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка робота в мережі Інтернет, розв'язання задач.	
	Лек./Сем./ СРС	Тема 7. Одноразові державні соціальні допомоги	Лек.: усний виклад, слайдові презентація, дискусійні обговорення проблемних питань; Сем.: дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, презентація виконаних есе за завданою тематикою; СРС: робота з підручником, робота з чинним законодавством, пошук інформації та її обробка робота в мережі Інтернет, розв'язання задач.	Лекція 12–9,2 Лекція 13 – 10,0 Семинарське заняття – 5 СРС – 2,5+2,5
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Соціальні допомоги» (група «Соціальні допомоги» в Viber; https://classroom.google.com/c/MzkwMDE4NjUxMjAx?cjc=k74gqfp (код для приєднання в Google клас : k74gqfp)) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Соціальні допомоги» (група «Соціальні допомоги» в Viber, https://classroom.google.com/c/MzkwMDE4NjUxMjAx?cjc=k74gqfp (код для приєднання в Google клас : k74gqfp)) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Екзамен усний або письмовий (зважаючи на епідеміологічну ситуацію в регіоні на час складання іспиту). Структура екзаменаційного білету (для усної форми) включає <i>три теоретичних питання з тематики курсу; для письмової форми: тести</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. ВВР. 1996. № 30. Ст. 141 2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_042 3. Жидченко К. П. Одноразова грошова допомога як елемент соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Т. 1, вип. 38. С. 148-151. 4. Мельник В. П. Пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні: теоретико-правовий аспект. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2016. №2 (14) с.1-14 5. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с. 6. Соціальні послуги в Україні: Сьогодення та перспективи / 			

	<p>Т. Н. Семигіна, К. С. Міщенко, Т. Г. Кіча та ін. К.: ВК «Зірка», 2016. 268 с.</p> <p>7. Шашків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Шашків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.</p> <p>8. Шашків Б.І. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник. Б. І. Шашків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.</p> <p>9. Тищенко О.В. Досвід соціального забезпечення населення в провідних країнах Європейського Союзу // Науковий вісник Херсонського державного університету Вип. 2. Том 2. 2015. С. 76-81.</p> <p>10. Тулай І. О. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності: практика і проблематика Бізнес Інформ. 2016. № 6. С. 132-138.</p>
<p>Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття</p>	<p>Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені лекційні заняття (пропущення строки виконання завдань за тематикою лекцій) шляхом виконання завдань, які надаються здобувачу вищої освіти в індивідуальному порядку під час онлайн або офлайн консультацій з викладачем, який забезпечує викладання лекційного курсу.</p> <p>Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені семінарські заняття згідно з графіком консультацій в усній формі.</p> <p>За умови погіршення епідеміологічної ситуації в регіоні Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені семінарські заняття (пропущення строки виконання завдань за тематикою семінарських занять) шляхом виконання завдань, які надаються здобувачу вищої освіти в індивідуальному порядку під час онлайн або офлайн консультацій з викладачем, який забезпечує викладання семінарських занять.</p> <p>Завдання для відпрацювання пропущених лекційних та/або семінарських занять можуть включати виконання есе, аналітичних записок, опрацювання наукової літератури, пошуку та опрацювання матеріалів в мережі Інтернет за вказаною тематикою.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).</p>
<p>Можливість визнання результатів неформальної освіти</p>	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у онлайн-тренінгах за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу (максимально 20 балів за самостійну роботу). Здобувачу вищої освіти за участь у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною зараховується 20 балів за самостійну роботу.</p>
<p>Політика</p>	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету</p>

академічної доброчесності	http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)
Політика щодо інших питань	<p>Вимоги викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язкове відвідування навчальних занять; - активність здобувача вищої освіти під час практичних занять; - своєчасне виконання завдань самостійної роботи; - відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях. <p>Не допустимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пропуск занять без поважних причин; - запізнення на заняття; - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); - списування та плагіат. <p>Розподіл балів, що присвоюються з навчальної дисципліни «Соціальні допомоги», є сумою балів за лекції, семінарські заняття та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.</p>
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none"> 1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.